

החיים מותר לאכול ממנו אם כן הוא הדין העץ הדעת שרי דהא יונקים זה מזה. ולמאן דאמר דחטה היתה (סנהדרין ע.י. ב"ר ט"ו ז') אתי שפיר^{נג} כדאמרינן בבבא בתרא (שם) דחטה אין לה יניקה^{יד}. אי נמי משום דהוי^{יה} מועל בהקדש כמ"ש בשל"ה (פרשת נשא), וכתבו התוס' במעילה^{יז}.

(ח) **מעם** למה פירש אדם מאשתו ק"ל שנים דוקא (עירובין יח.י. ב"ר כ' י"א), נ"ל דאיתא ביבמות (סד.) שהה עם אשתו עשר שנים ולא ילדה יוציא ויתן כתובה, ולא שנו אלא בדורות ראשונים ששנותיהם מרובים אבל בדורות האחרונים ששנותיהם מועטים שני שנים ומחצה וכו' וחד^{יח} אמר שלשה שנים כנגד ג' פקידות (שם.י.), פירוש שבראש השנה זמן הפקידה^{יז}, ומסיק ולא היא דמאן תנא ליה מתני' רבי ובימי דוד אמעית שני דכתיב ימי שנותינו בהם שבעים שנה ע"כ, וא"כ יש לומר איפכא כיון דחיינו ע' שנה יש לבטל עשר שנים חלק שביעית משנותיו^{יח}, וא"כ אדם הראשון שחי תתק"ל שנים רשאי להמתין שביעית משנותיו דהיינו קל"ג שנה פחות^{יח} חדש ומחצה, לכן לאחר ק"ל שנה חזר אליה כי אף שלא תפקד עד פקידה שלישית לא יהיה יותר מן קל"ג שנה.

(ט) **ויאמר ה' אלקים הן האדם היה כאחד ממנו גו' ועתה (ג' כ"ב), [אי' במדרש (כ"א ו')] אין ועתה אלא תשובה מלמד שפתח לו הקב"ה פתח של**

נג. טעותו של הנחש. שמחובר בשרשו לעץ הדעת דהוי הקדש - שהרי אין בו מעילה, אבל עץ הדעת שפיר הוי הקדש ומועלין בו ולא כטעותו של הנחש. נז. שהקב"ה פוקד העקרות לשמוע תפלתן וגזור עליהן הריון (רש"י שם).

נח. החד"א בספר פני דוד (אות כ"ג) העתיק דברי רבינו אלו, וכתב: "ואני אומר מאן דתליד ליה אמיה כותיה תליד (ע' מכות יז.), אבל יש להשיב כי לפי דבריו האדם יש לו ליבטל שני חומשים משנותיו דתנן בן י"ח לחופה ועשרה שנים הנזכרים הם כ"ח שנים והם שני חומשי שבעים שנה", (וע"ש מה שכתב בזה טעמים אחרים).

נד. ואף שכאן נתחברו שניהם בשורש אחד כדברי הבחיי י"ל עפ"י מ"ש התוס' שם (ד"ה בחטה) שאף שיניקתה ג' טפחים מ"מ עיקר יניקתה אינה אלא כנגדה.

נה. משום דהוי אדה"ר מועל בהקדש באכילתו מעץ הדעת.

נו. השלמת הדברים חסירה וחבל על דאבדין, ואולי כוונת רבינו לדברי המשנה במעילה (יג.) שרשי אילן של הדיוט הבאין בשל הקדש ושל הקדש שבאין בשל הדיוט לא נהנין ולא מועלין (והובא בסוגיית הגמ' בבבא בתרא כו.), וא"כ מטעם זה היה מותר לאכול מעץ החיים - אף